

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını dilerim.
13.07.2023

Eyrim KARAKOZ
Aydın Milletvekili

Ülkemizde bulunan gıda işletmelerinin yüzde 18'ini süt ve süt mamulleri grubu oluşturmaktadır. 2020 yılında 23 milyon 503 bin 790 ton olan çiğ süt üretimi, 2021 yılında yüzde 1.3 azalarak 23 milyon 198 bin 240 ton, 2022 yılında ise yüzde 7.1 azalarak 21 milyon 551 bin 165 ton olarak işlem görmüştü. Görüldüğü gibi her geçen yıl bir önceki yılı aratmaktadır. TÜİK verilerine göre ise işlenen bu sütlerin yüzde 25'i içme amaçlı; kalan yüzde 75'i ise yoğurt, ayran ve peynir gibi ürünlerin yapımında kullanılmaktadır.

Artan girdi maliyetleri karşısında çiğ süt üreticileri de nasibini almış ve küçük ve orta aile işletmeleri süt sığırcılığını terk etmek zorunda kalmış ve kalmaya da devam etmektedir. Çok sayıda süt sığırı yetiştiricisi, yüksek üretim maliyetleri, düşük tavsiye alım fiyatları ve yeterli olmayan destekleme primleri karşısında çaresiz kalarak önce 2008-2009 kriz döneminde neredeyse 1 milyon civarı, sonra 2021 kriz döneminde yaklaşık 500 bin civarı süt ineğini kesime göndermiştir.

Yem fiyatları kontrol altına alınmazsa ya da devlet yem fiyatlarının belli bir kısmını sübvansız etmezse süt inekleri kesime gitmeye devam edecek ve yakın gelecekte insanlarımız bir bardak süte muhtaç hale gelecektir. Dolayısıyla üreticinin refah payı göz önüne alınarak yem üretiminde kullanılan ithal hammadde kaynaklarının yurt içinde üretilmesini teşvik edici desteklerin verilmesi son derece önemlidir.

Bu Bağlamda;

1. Nisan ayında açıklanması gereken çiğ süt tavsiye alım fiyatları, Temmuz ayına girmemize rağmen neden halen açıklanmamıştır? Çiğ sütün litre fiyatı sokakta 18-19 lira, marketlerde ise 25-26 lirayken ve 2023 yılına ait çiğ süt tavsiye alım fiyatlarının halen açıklanmamasına seyirci mi kalacaksınız?
2. Madem 2022 Ekim ayından bu yana fiyatları sabit tutacaktınız o zaman neden destekleme primlerini yükseltmiyorsunuz ya da üreticiye yem hibe etmiyorsunuz? Desteklerin üretime, miktara ve kaliteye göre yapılması daha doğru olmaz mı? Süt üreticisine verilen desteklerin artırılması için bakanlık tarafından yapılan bir çalışma var mıdır?
3. Aylardır maliyetin altında süt satan üreticimizin fiyat beklentisini karşılayabilmek adına süt üretim maliyetlerinin sürekli güncellenmesi ve satış fiyatlarının da bu maliyetlere göre belirlenmesi için bir çalışmanız olacak mı?
4. SEK'in yerine kurulan Ulusal Süt Konseyi'nin dengeleyici, düzenleyici ve koruyucu olarak görevini yaptığına inanıyor musunuz? Bir bakan olarak, üreticinin ucuz krediye ve finansmana ulaşmasını sağlamak için neden bir çalışma yapmayı düşünmüyorsunuz?

5. 2023 yılında bir çiğ süt üreticisi 1 litre çiğ süt sattığında ne kadar yem alabilmektedir? 2021, 2022 ve 2023 yılında süt / yem paritesi ne kadar olmuştur?
6. Yıllar içinde kesilen 1 milyon 500 bine yakın süt ineğinin tekrar yerine konması için ülke genelinde herhangi bir çalışma ve yatırım yaptınız mı? Yaptıysanız bunlar nelerdir? İthal edilen kaç süt ineği vardır? Bu inekler için ödenen döviz miktarı ne kadardır?
7. Ulusal Süt Konseyi tarafından belirlenen çiğ süt tavsiye kararlarının üreticiyi koruyan değil de üreticinin önünü kesen, üreticiyi piyasa aktörlerinin eline iten bir karar olduğu yönünde ki iddialara ne diyeceksiniz?
8. 2000'li yıllardan önce ülkemizde her 10 yılda bir tarımsal sayım yapılıyor ve ülke genelinde bulunan hayvan verileri kayıt altına alınıyordu. Bugün gelinen nokta da 2001 yılından bu yana yeni bir sayım yapılmamasına rağmen TÜİK rakamlarına göre hayvan varlığının hep artıyor olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? 2022 yılı sonu itibariyle Türkiye'de büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı kaçtır?